

ACADEMIA ROMÂNĂ

**BULETINUL
INSTITUTULUI DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”**

Anul IX, nr. 3

IAȘI

iulie–septembrie 2008

CUPRINDE:

- Activitatea departamentelor
- Simpozion internațional
- Lucrări publicate
- Comunicări științifice
- Referințe
- Asociația culturală „A. Philippide”
- *Varia*

PROIECTE DE CERCETARE

În al treilea trimestru al anului 2008:

➤ **Departamentul de lexicologie – lexicografie** și-a continuat activitatea de cercetare din cadrul proiectului prioritar al Academiei Române, *Dicționarul limbii române (DLR)*, prin revizia și redactarea articolelor din volumul **DLR Litera E**, Partea a 2-a, în vederea trimerii materialului la Comisia de etimologii. Până în prezent, au fost finalizate 465 de pagini standard. S-a continuat activitatea de cercetare din cadrul proiectelor **DLRI. Bază lexicală informatizată. Derivate**, finanțat CNCSIS, și **eDTLR. Dicționarul tezaur al limbii române în format electronic**, finanțat CNMP.

➤ La **Departamentul de dialectologie** s-a continuat redactarea hărților și a textelor de tip material necartografiat pentru volumul al IV-lea din **NALR. Modova și Bucovina**; au fost realizate următoarele obiective: redactarea (parțială) a hărților cuprinzând răspunsurile la întrebările din *Chestionar* cu nr. 1295 – 1299; introducerea în baza de date a hărților cu răspunsurile la întrebările 1230 – 1233, 1247, 1251; introducerea în baza de date a textelor redactate sub formă de material necartografiat cuprinzând răspunsurile la întrebările 1265, 1279, 1280,

1283, 1286, 1289, 1302, 1303, 1306. S-a continuat fișarea materialului pentru indicele de cuvinte și forme al acestui volum.

➤ La **Departamentul de toponimie**, fișierul *Micului dicționar toponimic al României. Moldova* (la care lucrează Vlad Cojocaru, Ana-Maria Prisacaru, Dinu Moscal) s-a îmbogățit cu cca 1500 de fișe excerptate din documente. Pentru *Tezaurul toponimic al României. Moldova* (Dragoș Moldovanu, Daniela Butnaru) s-au redactat cca 150 de pagini și s-a completat informația prin anchete pe teren și prin documentări la B.A.R. București și la Arhivele Naționale Bacău. La proiectul CNCSIS *Teoria câmpurilor toponimice, cu aplicație la câmpul hidronimului Moldova*, la care lucrează întregul colectiv, s-a continuat adunarea lucrărilor teoretice și aplicative realizate de lingviștii străini, care au fost obținute prin împrumut interbibliotecar și prin deplasări în străinătate. De asemenea, s-au făcut primele sinteze în problema diacroniei câmpurilor toponimice (Dragoș Moldovanu) și interferența câmpurilor în zone bilingve (Vlad Cojocaru), care urmează să fie valorificate prin tipărire.

➤ **Departamentul de istorie literară**, împreună cu departamentul similar de la Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” din București, a continuat activitatea de revizie la materialul pentru volumul al VII-lea, *T–Z*, din *Dicționarul general al literaturii române (DGLR)*, proiect fundamental al Academiei Române. S-au făcut lecturile de control necesare intrării la tipar a volumului, s-a completat lista de articole prin redactarea de articole noi (*Zbârciog, Vlad*; „*Zburătorul*”; „*Zări senine*”; „*Universul literar*”), s-au completat articole redactate de colaboratori din alte instituții (*Zamfirescu, Duiliu*; *Zamfirescu, Ion*), s-a actualizat informația la articole redactate în anii anteriori (*Văcărescu, Ienăchiță*; *Văcărescu, Iancu*; *Văcărescu, Nicolae*; *Vițianu, Alexandru* ș.a.). **Baza de date și Arhiva DGLR** se completează în continuare, prin înregistrarea răspunsurilor primite de *Ancheta- chestionar* și prin anchete directe. Continuă activitatea la grantul Academiei Române *Evaluarea informatizată, din perspectiva criticii și istoriei literare, a literaturii române dintre 1900-2007 în vederea actualizării Dicționarului general al literaturii române (DGLR)*.

➤ **Departamentul de etnografie și folclor** și-a continuat activitatea la proiectele aflate în derulare, după cum urmează: tipologizarea informațiilor din *Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei* pentru lucrarea *Folclorul obiceiurilor nupțiale din Moldova* (Silvia Ciubotaru); transpunerea înregistrărilor magnetice din format analogic în format digital și inscripționarea CD-urilor (Ioana Repciuc); elaborarea lucrării *Folclor muzical din ținutul Neamțului*, în colaborare cu etnomuzicologi de la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca (Ion H. Ciubotaru).

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL

Distorsionări în comunicarea lingvistică, literară și etnofolclorică românească și contextul european

◆ În zilele de 25, 26 și 27 septembrie 2008 s-au desfășurat lucrările celui de-al VII-lea Simpozion Internațional organizat de Institutul de Filologie Română „A. Philippide” din Iași și de Asociația Culturală „A. Philippide”. Alocuțiunea de deschidere a Simpozionului a fost rostită de prof. univ. dr. **Dan Mănuță**, directorul Institutului de Filologie Română „A. Philippide”. Cuvântul de salut din partea Asociației Culturale „A. Philippide” a fost rostit de d-na cercet. șt. gr. I dr. **Ofelia Ichim**, președintele Asociației, care a făcut și prezentarea proiectului în curs de desfășurare, finanțat de MAE, *Emigranți din România la Torino (1989-2006) – O abordare cultural-antropologică*. În plen, acad. **Eugen Simion**, Președintele Secției de Filologie și Literatură a Academiei Române, Directorul Institutului de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” (București, România), a prezentat prelegerea „*Cultura diferențelor*”, urmat de alte patru comunicări, prezentate de: **Gabriela Stoica**, Directorul Direcției Comunicare, Afaceri Europene și Proiecte, din Consiliul Național al Audiovizualului (București, România), *Modele europene de apărare a limbii naționale*, prof. univ. dr. **Laurențiu Șoitu**, Inspector Consiliul Național al Audiovizualului (București, România), *Educația pentru media*, cercetător științific principal dr. **Anna Bórbely** (Institutul de Cercetări Lingvistice al Academiei Ungare de Științe, Budapesta, Ungaria), *Bilingvismul*.

◆ **SECȚIUNEA DE LINGVISTICĂ** a fost structurată în 5 module, după cum urmează:

• La modulul *Mass-media și standardele limbii române*, moderat de **Anna Bórbely** (Ungaria), secretar: **Daniela Butnaru**, au fost susținute comunicările: **Antoaneta Tănăsescu**, Consilier CNA (București, România), *De la limba de lemn la limba de prompter și, mai ales, dincolo de ea*, **Ioana-Cristina Pîrvu** (București, România), *Aspecte ale derivării jurnalistice*, **Olga Bălănescu** (București, România), *Brandul de țară*, **Inga Druță** (Chișinău, R. Moldova), *Contribuții la studiul manipulării prin cuvânt*, **Rodica-Cristina Țurcanu** (Baia-Mare, România), *Armonizarea terminologică europeană și distorsiuni ale discursului lingvistic în limba română nouă: între tributul plătit limbii globalizării și avantajele monosemantismului termenilor*, **Nina Corcinschi** (Chișinău, R. Moldova), *Dialogul publicistic: canon și anticanon*, **Magdalena Leca** (Iași, România), *Globalizarea reclamelor TV și limbajul acestora în Germania și România*, **Doina Bejan** (Galați, România), *Metafore și metonimii din limbajul comentariului politic*, **Nicoleta Neșu** (Cluj-Napoca, România / Roma, Italia), *Câteva aspecte privitoare la funcțiile metaforice*

în textul politic, Gina Baci (Constanța, România), *Inerție și creativitate lexicală în limbajul politic românesc*.

• La modulul *Limba română și provocarea computațională*, moderator Dorin Urișescu (Canada), secretar: Luminița Botoșineanu, au fost prezentate comunicările: Sheila Embleton, Dorin Urișescu, Eric S. Wheeler (Toronto, Canada), *Lessons from Digitizing a Linguistic Atlas*, Coralia Ditvall (Lund, Sweden & Copenhagen, Denmark), *Online University Studies in Languages – from 3 to 130 Students: Romanian Studies in Scandinavia*, Ofelia Ichim, Marius-Radu Clim, Ramona Luca, (Iași, România), *Baza de date informatizată a Dicționarului General al Literaturii Române (DGLR)*, Stelian Dumistrăcel, Doina Hreapcă, Vasile Apopei (Iași, România), *Informatizare în cartografierea lingvistică*, Aida Todî (Constanța, România), *Internetul și integrarea europeană. Forumurile de discuție ca spațiu virtual de exprimare a opiniilor privind problemele limbii române*, Cristina Florescu, Elena Dănilă, Laura Manea, Marius-Radu Clim, Corina Forăscu (Iași, România), *Derivate în DTLR. Bază lexicală informatizată*, Gabriela Haja, Elena Dănilă, Marius Radu Clim, Vlad Patraș (Iași, România), *Contribuții la informatizarea cercetării filologice românești: Biblia 1688 și eDTLR*, Gina Necula (Galați, România), *Utilizări aberante ale semnelor de punctuație și ortografie în comunicarea pe internet*, Constantin-Ioan Mladin (Alba-Iulia, România), *Spre o recodare a modului de comunicare scripturală. Sau despre tirania democratică a cyberlimb@jului*.

• La modulul *Ziua europeană a limbilor*, moderat de Rudolf Windisch (Germania), secretar: Ana-Maria Prisacaru, au fost prezentate comunicările: Irina Olariu (Paris, Franța), *Negocierea punctelor comune într-o primă conversație și utilizarea unei limbi străine*, Constantin Manea, Maria-Camelia Manea (Pitești, România) *Distorsionări ale comunicării în limba română legate de activitatea de traducere*, Laura Trăistaru (Craiova, România), *Moda anglicismelor în limba română*, Doina Butiurcă (Târgu-Mureș, România), *Aspecte privind influența engleză în terminologia medicală*, Ioana Jieanu (Ploiești, România), *Interferențe lingvistice româno-spaniole. Studiu de caz – Castellón de la Plana*, Adrian Poruciuc (Iași, România), *Distorsionări etimologice*, Daria Știucă-Lefcencu (Brașov, România), *Migrația companiilor internaționale spre Est. Distorsionări ale limbajului tehnic și de specialitate*, Maria Osiac (București, România), *Probleme ale receptării unor xenisme în limba română actuală*, Camelia Zăbavă (Craiova, România), *Onomastica românească sub semnul influenței modei europene*, Nicoleta Popa Blanariu (Bacău, România), *Structură lingvistică și mental colectiv. Trei expresii românești în context european*.

• La modulul *Limba română între tradiție și modernitate*, moderat de Alexandrina Cernov (Ucraina), secretar: Laura Manea, au fost prezentate comunicările: Constantin Manea (Pitești, România), *Încercare statistică asupra ortografierii cu â și î*, Dana-Luminița Teleoacă (București, România), *Despre o structură latină foarte productivă în limbile romanice actuale: 'homo + adjectiv'*, Ana

Sanduloviciu (Iași, România), *Aspecte ale transformărilor limbajului de afaceri în limba română*, Luminița Hoartă-Cărăușu (Iași, România), *Distorsionări verbale și nonverbale în exprimarea acordului și dezacordului în româna vorbită actuală*, Alexandrina Cernov (Cernăuți, Ucraina), *Limba și cultura – componente esențiale ale existenței și conștiinței naționale (sec. al XX-lea – Regiunea Cernăuți)*, Oana Cenac (Galați, România), *Vechi și nou în vocabularul limbii române actuale. Despre elementele de origine neogreacă și turcă*, Mariana Flaișer (Iași, România), *Tipare distorsionate în formarea superlativului în limba română actuală*, Mada Stanca, Răzvan Săftoiu (Brașov, România), *Influențe ale culturii corporatiste (a corporațiilor) asupra comunicării în cadrul profesional*, Stelian Dumistrăcel, Doina Hreapcă (Iași, România), *Un construct lexicografic: zemos „Cucumis melo”*, Daniela Butnaru (Iași, România), *Distorsionarea toponimiei românești populare în norma oficială*.

- La modulul *Limba română în scrieri vechi și noi*, moderat de Thede Kahl (Austria), secretar: Dinu Moscal, au fost susținute comunicările: Rudolf Windisch (Rostock, Germania), *Limba română prezentată în cartea lui Helmut Lüdtke, Der Ursprung der romanischen Sprachen. Eine Geschichte der sprachlichen Kommunikation, Kiel, Westensee Verlag (= „Dialectologia pluridimensionalis”), 2005, Thede Kahl (Viena, Austria), Cât de balcanică este limba română? Proiectul Gramatica balcanică la Academia Austriacă de Științe*, Steluța Coculescu (Ploiești, România), *Distorsionarea etosului locutorului în discursul politic televizual românesc*, Vlad Cojocaru (Iași, România), *Distorsiuni în cazul contactului toponimic în zone bilingve*, Cristina Florescu (Iași, România), *Limba română în Dictionnaire Étymologique Roman DÉRom (< Romanisches Etymologisches Wörterbuch REW)*, Nistor Bardu (Constanța, România), *Un sat aromânesc (rămănesc) din Munții Albaniei: Grabova (Greava)*, Dragoș Vlad Topală (Craiova, România), *Din universul proverbelor românești: elemente de analiză etnolingvistică*, Natalia Stratanovska (Kiev, Ucraina), *Unele aspecte lingvistice ale documentelor diplomatice cu referire la traducerea Convenției consulare între România și Ucraina*, Cristina Crețu (Iași, România), *Efecte ale aderării la Uniunea Europeană: schimbare sau pervertire lingvistică?*

♦ **SECȚIUNEA DE CRITICĂ ȘI ISTORIE LITERARĂ** a cuprins două module, după cum urmează:

- La modulul *Dialog între secole și spații culturale, in honorem professori Dan Mănuță*, moderat de Cornel Munteanu (România), secretar: Ofelia Ichim, au fost susținute următoarele comunicări: Constantin Pricop (Iași, România), *Dan Mănuță – o prezență în spațiul literar românesc*, Emanuela Ilie (Iași, România), *Istoricul literar Dan Mănuță*, Maria Șleahțițchi (Bălți, R. Moldova), *Dan Mănuță: discursul critic personalizat*, Iulian Costache (București, România), *Remodelarea canonului european și culturile central-est europene (impactul asupra modernității românești)*, Aliona Grati (Chișinău, R. Moldova), *Romanul*

postmodernist din Republica Moldova și modelul european: distorsiune și dialog, Mihaela Albu (Craiova, România), *Scriitori români din diaspora: mesagerii noștri în Europa*, Roberto Merlo (Torino, Italia), *Literatura română din Italia: repere și analize*, Emilia Spătaru (Onești, România), *Lucian Blaga și Ioan Petru Culianu în context european*, Irina Dabija (Iași, România), *Restructurări ale temei Don Juan în dramaturgia națională: dialog european sau distorsionare?*, Simona Antofi (Galați, România), *Relecturi actuale ale clasicilor literaturii române – între miza identitară și rigorile canonului estetic*, Raluca Levonian (București, România), *Considerații privind reflectarea „gesturilor europene” în literatura din secolul al XIX-lea*.

• La modulul *Literatura și integrarea europeană, in memoriam professori Ion D. Lăudat*, moderator **Dan Mănuță (România)**, secretar: **Nicoleta Borcea**, au fost susținute comunicările: **Remus Zăstroiu** (Iași, România), *Profesorul I.D. Lăudat*, **Maria Șlehtițchi** (Bălți, R. Moldova), *Reflexele lumii moderne/postmoderne în romanul românesc din Basarabia*, **Doinița Milea** (Galați, România), *De la cultivarea unui model canonic la asumarea programatică a intertextualității multiplicative de perspectivă identitară*, **Mihaela Cernăuți-Gorodețchi** (Iași, România), *Blockbusters, mode literare și politici editoriale românești*, **Georgeta Orian** (Alba-Iulia, România), *„Moștenirea” lui Ovidiu Bîrlea într-un roman-muzeu*, **Lilia Rufanda** (Chișinău, R. Moldova), *Impactul integrării României în UE asupra personajului literaturii române*, **Emanuela Ilie** (Iași, România), *Cântecele funerare pentru Europa în poezia douămiiștă*, **Cornel Munteanu** (Baia-Mare, România), *Contaminări literare în proza autorilor români din Ungaria*, **Diana Vrabie** (Bălți, R. Moldova), *Etic și estetic în dramaturgia lui Ion Druță*, **Maria Abramciuc** (Bălți, R. Moldova), *Lirica șaptezeciștilor din Basarabia: teroarea modelelor*.

♦ **SECȚIUNEA DE CULTURĂ ȘI IDENTITATE**, a cuprins modulul intitulat *Comunicarea interculturală între deziderat și realitate*, moderat de **Cornel Munteanu (România)**, secretar: **Dinu Moscal**, în cadrul căruia au fost susținute comunicările: **Lucia Olaru Nenati** (Botoșani, România), *Dezideratul adaptării conduitei culturale la transformările și realitățile geopolitice*, **Veronica Bâtcă** (Chișinău, R. Moldova), *București – Paris, via Jilava*, **Violina Galaicu** (Chișinău, R. Moldova), *Distorsionări ale evoluției componisticii basarabene în deceniile cinci și șase ale secolului trecut*, **Violeta Tipa** (Chișinău, R. Moldova), *Tendințe în comunicarea audiovizuală*, **Dumitru Olărescu** (Chișinău, R. Moldova), *Filmul documentar între fixarea și interpretarea fenomenului etnofolcloric*, **Mihaela Cojocar** (Ploiești, România), *Coabitare sau integrare culturală?*, **Sergyi Luchkanyn** (Kiev, Ucraina), *Distorsionări în cultura contemporană ca răsfrângere (sau ca oglindire) a unor procese similare în cultura elenismului (sec. III-I î.e.n.) și cea a Imperiului Roman târziu (sec. II-III e.n.)*, **Delia Suiogan** (Baia-Mare, România), *Kitsch-ul în spațiul comunicării culturale*, **Victoria Ungureanu** (Bălți, R. Moldova), *Dilemele comunicării interculturale*, **Lucia Cifor**

(Iași, România), *Înțelegere și neînțelegere în spațiul comunicării lingvistice și literare. O abordare hermeneutică*, Filippo Laurenti (Torino, Italia), *Comunicare interculturală la Torino: comunitatea românească*.

♦ **SECȚIUNEA DE ETNOLOGIE ȘI FOLCLOR** a cuprins modulul intitulat *Tradiția românească, încotro?*, moderat de **Ion H. Ciubotaru (România)**, secretar: **Ioana Repciuc**, în cadrul căruia au fost susținute comunicările: **Anca Doina Ciobotaru (Iași, România)**, *Restructurări ale textului folcloric în teatrul călinescian*, **Ioana Repciuc (Iași, România)**, *Avataruri contemporane ale magiei populare*, **Adrian Crupa (Iași, România)**, *Distorsionări în tipologia folclorică – legenda de întemeiere*, **Florența Popescu-Simion (București, România)**, *Cum se mai moare la oraș – schimbări spontane sau impuse în desfășurarea ritualului de înmormântare în spațiul urban*, **Adina Ciubotariu (Iași, România)**, *Tipare inițiatice românești în contextul definițiilor europene*, **Oana Ilie (Craiova, România)**, *Folclorul și tradiția românească. Identitate și unicitate sau factor diferențiator în noul context european*, **Carmen Dărăbuș (Baia-Mare, România)**, *O reconfigurare a formelor de locuire rurale*, **Eleonora Sava (Cluj-Napoca, România)**, *Folclor online*, **Silvia Pitiriciu (Craiova, România)**, *Gândirea pozitivă în cântecul popular românesc*, **Ioana-Ruxandra Frunteletă (București, România)**, *Etnologia integrării europene: repere inițiale*, **Ciprian Teodorescu (Iași, România)**, *Barajul cultural dintre omul modern și cel tradițional, sursă de distorsionare în studiile etnofolclorice*.

♦ Au fost proiectate și dezbătute filmele documentare: **Adina Vuković (București, România)** *Europa și dialogul religiilor*, o producție TVR1, Realizator: Adina Vuković, Editor de imagine: Mioara Maftei, Regizor muzical: Michaela Roșu, Director de imagine: Lucian Olteanu; **Dumitru Olărescu (Chișinău, R. Moldova)**, *Fântâna* (1966, regia: V. Ioviță), *De sărbători (Malanca)* (1968, regia: V. Ioviță), *Jocurile copilăriei noastre* (1985, regia: V. Druc, M. Chistrugă).

♦ A fost organizată o expoziție de carte și de reviste alcătuită din lucrările membrilor Institutului și din donații ale participanților la simpozion.

♦ Au avut loc următoarele lansări de carte: **Carmen-Gabriela Pamfil, Alexandru Philippide**, București, Editura Litera Internațional, 2008, 200 p. Prezintă **Ioan Oprea; Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion Florea, Ion Nuță, Adrian Turculeț și Luminița Botoșineanu, Doina Hreapcă, Florin-Teodor Olariu**, *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina*, vol. III, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2007, LXVII + 388 p. Prezintă **Dorin Urițescu; (Colectiv)**, *Dicționarul general al literaturii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2004-2008, (literele A-T). Prezintă **Remus Zăstroiu**.

STUDII, ARTICOLE, RECENZII

- ♦ Șerban Axinte, *Desubiectivizarea realității și provocarea ficțiunii*, în „Observator cultural”, nr. 172, 2008, p. 9; „*Prin sticla murdară a paharului*”, *ibidem*, nr. 175, 2008, p. 12; *O istorie a romanului de la Ramayana la Don Quijote*, *ibidem*, nr. 179, p. 13; *Spiritul critic sub anestezie*, *ibidem*, nr. 183, 2008, p. 10; *O panoramă provizorie a literaturii române de astăzi*, în „Tribuna”, nr. 143, 2008, p.6–7; *Literatura pe ecranul minții*, în „Familia”, nr. 7–8, 2008, p. 38–39.
- ♦ Elena Dănilă, *Negația – probleme, soluții*, în vol. *Studia in honorem magistri Alexandru Meta*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2008, p. 175–185.
- ♦ Stelian Dumistrăcel, *Sentimentul de a fi acasă*, în „Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei”, VII, 2007, p. 101–108; prezentarea tezei de doctor habilitat în filologie Gheorghe Popa, *Locuțiunile în sistemul unităților denominative ale limbii române*, în „Intertext. Revistă științifică a Universității Libere din Moldova”, Chișinău, 2007, nr. 1/2, p. 271–272; *Reflexe lingvistice ale Marii Uniri*, în vol. *Românii din afara granițelor Tării. 90 de ani de la întregirea Regatului României*, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2008, p. 116–123; *Cartea robită*, în „Dacia literară”, VIII, nr. 79 (4/2008), p. 28–29; *Iașul și Iașii*, în publicația „Iubesc Iașul”, anul I, nr. 2, p. 2; *La un prieten* [portet Vladimir Zagaevski la 75 de ani], „Limba română” (Chișinău), nr. 7–8 (157–158), 2008, p. 159–161; Un număr de 13 articole de cultivare a limbii, publicate în „Ziarul Lumina” (Iași), la rubrica „Lumea cuvântului”, între 2 iulie și 24 septembrie 2008.
- ♦ Dan Mănuță, *Teatrul german în România*, în „Convorbiri literare”, CXLII, 2008, nr. 7, p. 58–60; *Arcade septentrionale*, *ibidem*, nr. 8, p. 58–60; *Compendiu „Sebastian”*, *ibidem*, nr. 9, p. 52–54.
- ♦ Florin Teodor Olariu, Veronica Olariu (în colaborare), *Los atlas lingüísticos rumanos: entre manuscrito y formato electrónico*, în „Revista Española de Lingüística”, Madrid, nr. 37, 2008, p. 215–246.
- ♦ Ioana Repciuc, *La Lilieci în „canonul” culturii populare*, în „Anuarul Muzeului Etnografic al Moldovei”, Iași, VII, 2007, p. 137–154; *Silvia Ciubotaru la 60 de ani*, *ibidem*, p. 155–162; „Izvorul – revistă de etnografie și folclor”, Giula, Editura NOI, 1989–2005, *ibidem*, p. 418–423 (recenzie); Gheorghe Burac, *Comuna Vlăsinești. Dăinuiri etno-folclorice. Cuvânt înainte de Ion H. Ciubotaru*, Botoșani, Editura Agata, 2007, *ibidem*, p. 434–436 (recenzie); *Influența orientală asupra descântecelor românești. Poetica spațiului*, în „Datina”. Periodic constănțean de cultură tradițională, anul XVI, nr. 50, septembrie 2008, p. 7–9.

CĂRȚI

- ♦ Carmen-Gabriela Pamfil, *Alexandru Philippide*, București, Editura Litera Internațional, 2008, 200 p.
- ♦ Amalia Voicu, colaborare la volumul *Spiritul elen – Sinteze europene*, coordonatori Andreas Rados și Valeriu Mardare, apărut cu sprijinul Fundației Academice Kostas și Eleni Uranis din Atena, Iași, Editura Cronica, 2008 (*Limasol, vlăstar de chiparos...*, traducere și adaptare după „I Kypros Mas”, p. 99–101; *Sub semnul paradoxului*, p. 497, *Amforă și cer*, p. 530–531, *Poeme* de Gheorghios Seferis, traduceri, p. 503).

COMUNICĂRI

- ♦ Stelian Dumistrăcel, *Distorsionarea semantică a neologismului și a dictonului cult în discursul public actual*, la Conferința Internațională „Lexic comun – lexic specializat”, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, 17–18 septembrie 2008.
- ♦ Ofelia Ichim, *Emigranți din România la Torino: aspecte ale publicisticii în limba română*, la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” din București, în cadrul mesei rotunde „Limba română în lume”, manifestare științifică ce face parte din programul Conferinței internaționale „Diaspora în cercetarea științifică românească”, organizată, sub înaltul patronaj al Primului Ministru al României, de către Cancelaria Primului Ministru în parteneriat cu ANCS și Academia Română, 17–19 septembrie 2008.
- ♦ Florin-Teodor Olariu, *Românii din Torino – obiectivele unui proiect și primele rezultate*, la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” din București, în cadrul mesei rotunde „Limba română în lume”, manifestare științifică ce face parte din programul Conferinței internaționale „Diaspora în cercetarea științifică românească”, organizată, sub înaltul patronaj al Primului Ministru al României, de către Cancelaria Primului Ministru în parteneriat cu ANCS și Academia Română, 17–19 septembrie 2008.
- ♦ Ioana Repciuc, *Influența orientală asupra descântecelor românești. Poetica spațiului*, în cadrul Sesiunii naționale de comunicări științifice „Aculturație și multiculturalitate în arealul etnografic românesc”, Constanța, 4–6 septembrie 2008.

REFERINȚE

- ♦ La Simpozionul „Distorsionări în comunicarea lingvistică, literară și etnofolclorică românească și contextul european”, vol. III din *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina* a fost elogios prezentat, pentru noutatea proiecției și pentru reușita editării integral asistate de calculator, ca o premieră în cartografia lingvistică din România, de către prof. dr. Dorin Urișescu, de la York University, Toronto (Canada).

♦ La Conferința Internațională „Lexic comun – lexic specializat”, organizată de Universitatea „Dunărea de Jos” – Galați, 17–18 septembrie 2008, o secțiune specială, „Profesor și discipoli”, i-a fost dedicată prof. dr. Stelian Dumistrăcel (sărbătorit de foștii colegi, doctoranzi și studenți, la împlinirea a 70 de ani); cu acest prilej, a fost lansat volumul *Discursul repetat între alteritate și creativitate. Volum omagial Stelian Dumistrăcel* (editor Cristinel Munteanu), apărut la Editura Institutul European (Iași).

ASOCIAȚIA CULTURALĂ „A. PHILIPPIDE”

♦ A fost editată revista „Philologica Jassyensia”, an IV, nr. 1/ 2008. Cuprinsul este următorul: *EDITORIAL*; secțiunea *Philologia Perennis*: SIMONA ANTOFI, *Scritura intimă ca oglindă a sinelui. Jurnalul portughez al lui Mircea Eliade*, LUCIA CIFOR, *Câteva dificultăți hermeneutice create de poezia prezentei*, HANS GEHL, *Überlegungen zur Zukunft der Nationalsprachen und Dialekte*, KLAUS HEITMANN, *Literatură panegirică în secolul al XX-lea. Observații despre apoteoza lui Nicolae Ceaușescu*, LUMINIȚA HOARȚĂ-CĂRĂUȘU, *Retorică și pragmatică publicistică. „Figuri de construcție” și strategii persuasive în titlurile de articole din presa românească actuală*, EMANUELA ILIE, *Problematica timpului în Divanul. Cele șapte vârste și „tâmplările” ființei*, GINA NECULA, *Subminarea clișeului ideologic prin parodiarea lui. Strategii comunicaționale subversive în vremuri de cenzură*; secțiunea *Interculturalia*: TANJA BECKER, *Vânt potrivit până la tare – der literarische Einfluss der „Aktionsgruppe Banat” auf die „Generația ’80”*, CORIN BRAGA, *L’Eden biblique et l’Utopie de Thomas More*, MIHAELA CERNĂUȚI-GORODEȚCHI, *Făpturi-valiză. Note pentru un nou bestiar fabulos*, CĂTĂLIN CONSTANTINESCU, *De la Relevanzfigur și Negation la deconstrucție tolerată. Modelul Karlheinz Stierle*, SANDA GOLOPENȚIA, *Caillois, Paulhan et le « Collège de sociologie » ou le Creux, le Terne et le Sphinx*, THEDE KAHL, *Considerații privind dispariția limbilor cu trimitere la romanitatea balcanică*, LIDIA VIANU, *The Accidental Theme: Jonathan Coe, The Accidental Woman*; secțiunea *DOSAR* „Plurilingvismul – între deziderat și realitate” I.: OLIVIER PULVAR, *Langues créoles dans les Outre-mers français : programme scientifique et projet identitaire*; secțiunea *Iași 600*: GAVRIL ISTRATE, *Anticariatele Iașului*, CARMEN PAMFIL, *Istoria limbii române de Alexandru Philippide*; secțiunea *In honorem professori Dan Mănuță*: PAUL CORNEA, *Un toast pentru Dan Mănuță*, JEAN-LOUIS COURRIOL, *Un exégète subtil et passionné de l’univers eminescien*, MARCO CUGNO, *Ana Blandiana tra poesia e prosa fantastica*, HORST FASSEL, *„Wer mit ich selbst einig ist, ist es mit anderen“ (Titu Maiorescu). Zielsetzungen und Wegmarken von Professor Dan Mănuță*, EMANUELA ILIE, *Dan Mănuță, literatura și ideologia*, SERGIY LUCHKANYN, *Magister Maximus Jassyensis*, HEINRICH STIEHLER, *Repere privind receptarea lui Panait Istrati în RFG și RDG*,

VASILE TĂRÂȚEANU, *Căutător de comori la mari adâncimi*, RUDOLF WINDISCH, *Ein Beitrag zur Geschichte der Faust-Übersetzungen: Dan Manucă*; *Recenzii*: Rodica ALBU (coordonator), *Canada anglofonă. Limbă și identitate*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2008, 416 p. (*Teodora Ghivirigă*), Oana BOC, *Textualitatea literară și lingvistica integrală. O abordare funcțional-tipologică a textelor lirice ale lui Arghezi și Apollinaire*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2007, 298 p. (*Lucia Cifor*), Hans DAMA, *Launen des Schicksals. Capriciile destinului* (ins Rumänische übertragen von Simion Dănilă), Wien, Verlag Pollischansky, 2007, 136 S. (*Hans Gehl*), Marianne MESNIL, Assia POPOVA, *Dincolo de Dunăre: studii de etnologie balcanică*, traducere de Ana Mihăilescu și Mariana Rădulescu, cu o prefață de Vintilă Mihăilescu, București, Editura Paideia, 2007, 366 p. (*Ioana Repciuc*), Eugen SIMION, *Mircea Eliade. Nodurile și semnele prozei*, Iași, Editura Junimea, 2006, 459 p. (*Ana Alexandra Zăstroiu*); *Book Notes*: Luminița BOTOȘINEANU, *Graiul de pe valea superioară a Someșului Mare*, Iași, Editura „Alfa”, 2007, 402 p. (*Ofelia Ichim*), Carmen CIOBANU, *Canada anglofonă. Dicționar de autori*, vol I: A–B, Iași, Casa editorială „Demiurg”, 2007, 198 p. (*idem*), Cristina FLORESCU, *Probleme de semantică a limbii române*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2007, 396 p. (*idem*), Emanuela ILIE, *Hieroglifile poetilor*, Iași, Editura „Timpul”, 2008, 188 p. (*idem*), Laura MANEA, *Dosoftei: Viața și petrecerea svinților. Studiu lingvistic*, Partea I, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2006, 550 p. (*idem*), Florin-Teodor OLARIU, *Dimeniunea ludic-agonală a limbajului (Prolegomene la o abordare interacționistă a structurilor conversaționale)*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2007, 322 p. (*idem*).

În luna septembrie, Institutul de Filologie Română „A. Philippide” a făcut, prin intermediul Asociației Culturale „A. Philippide”, o donație la Crucea Roșie pentru sinistrații ultimelor inundații. Donația a constat în obiecte și alimente în valoare de 760 RON și a fost înregistrată în ziua de 4.IX.2008, conform procesului verbal de predare-primire.

VARIA

- ◆ Dan Mănuță a fost numit membru al Consiliului științific al Bibliotecii Județene „Gh. Asachi”, din Iași.
- ◆ Un grupaj omagial „Dan Mănuță” a apărut în revista „Acasă” (București), an I, 2008, nr. 3 (iulie–august–septembrie), p. 121-122.
- ◆ Dan Mănuță a primit Premiul Fundației Naționale „G. Călinescu” (Onești, septembrie 2008).
- ◆ Marius Clim a participat, în perioada 3–11 iulie, la seminarul Cambridge Scholars Network organizat de Universitatea din Cambridge pentru doctoranzii europeni.
- ◆ Dinu Moscal a efectuat o deplasare de trei săptămâni în Germania, pentru documentare la Staatsbibliothek și Humboldt Universität Bibliothek, în cadrul

proiectului CNCSIS. Ca doctorand, a susținut pe 8 septembrie referatul *Câmpul lexical între structurile lexematice*.

♦ Cristina Florescu a continuat lucrul la proiectul internațional finanțat ANG și DFG: *Dictionnaire Étymologique Roman (DERom). Première phase : le noyau panroman*.

♦ Pe data de 24 septembrie, a avut loc, la sediul Academiei Române – Filiala Iași, întâlnirea de lucru dintre acad. Eugen Simion și membrii Departamentului de istorie literară de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide”. Scopul întâlnirii a fost pregătirea operațiilor preliminare în vederea elaborării ediției a doua a *Dicționarului general al literaturii române (DGLR)*.

♦ În luna septembrie, prof. dr. Stelian Dumistrăcel a făcut parte din comisia de susținere, la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, a unei teze de doctorat al cărei conducător științific a fost: Carmen Bulhac, *Locul calcului lingvistic în traduceri din germană aparținând unor reprezentanți ai Școlii Ardelene: cărți de popularizare a științei* (8 septembrie 2008).

♦ Cu ocazia Simpozionului Internațional „Distorsionări în comunicarea lingvistică, literară și etnofolclorică românească și contextul european” (Iași, 25–27 septembrie 2008), în cadrul Departamentului de dialectologie a avut loc o întâlnire de lucru cu prof. dr. Dorin Urișescu și prof. dr. Erich S. Wheeler, de la York University, Toronto (Canada), pe marginea informatizării atlasului lingvistic al Moldovei și Bucovinei și, respectiv, al Crișanei; schimbul de experiență a condus spre decizia de adoptare reciprocă, în volumele în curs de elaborare, a unor opțiuni metodologice aplicate de cele două echipe de lingviști și informaticieni.

♦ Stelian Dumistrăcel a fost invitat în emisiune la TVR Iași la discuția privind greșelile de limbă din mass-media și eficacitatea măsurilor luate de Consiliul Național al Audiovizualului, cu sprijinul Institutului de Lingvistică „I. Iordan – Al. Rosetti” al Academiei Române, pentru înlăturarea lor (7 iulie 2008), iar din luna septembrie colaborează la emisiunea săptămânală „Din vorbă în vorbă”, a postului „Radio Nord Est FM”.

♦ În 29 septembrie, cercetător științific principal Anna Bórbely, de la Institutul de Cercetări Lingvistice al Academiei Ungare de Științe, Budapesta, Ungaria, a efectuat o vizită la Institutul nostru, unde a avut loc un schimb de informații privind activitatea de cercetare din cele două instituții, precum și posibilitățile de colaborare viitoare.

♦ Din 9 septembrie a început operația de mansardare a aripii noi a clădirii Institutului.

Redacția:

Luminița Botoșineanu, Gabriela Haja, Ofelia Ichim,
Florin-Teodor Olariu

Responsabil de număr: Gabriela Haja

**INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „A. PHILIPPIDE” • STRADA
CODRESCU, NR. 2 • IAȘI • 700479 • TELEFON/FAX: 004.0232/267597**

E-MAIL: secretariat_philippide@yahoo.com

WEB: <http://iit.iit.tuiasi.ro/philippide>

ISSN 1582-5019